

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

16 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău din 15 decembrie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2021, de către revizuentul

Tihanschi Alexandr, născut la xxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

- 1. prima instanță:** 21.09.2020 – 15.12.2020;
- 2. instanța de apel:** 11.01.2021 – 17.11.2021;
- 3. instanța de recurs:** 17.03.2022 – 16.11.2022.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 15 decembrie 2020, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea înaintată de Tihanschi Alexandr privind revizuirea procesului penal, în cadrul căruia a fost pronunțată sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 06.11.2008, prin care Tihanschi Alexandr, a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 195 alin. (2) Cod penal.

Ulterior, prin Decizia Curții Supreme de Justiție din 16 februarie 2010, acțiunile sale au fost reîncadrate din prevederile art. 195 alin. (2) Cod penal în prevederile art. 190 alin. (5) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

2. Împotriva sentinței a declarat apel revizuentul Tihanschi Alexandr, prin care a

solicitat admiterea apelului, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care a admite cererea înaintată privind revizuirea cauzei penale cu nr. xxxx.

2.1. În motivarea cerințelor sale a invocat următoarele aspecte:

- infracțiunile pentru care a fost condamnat au fost comise până la intrarea în vigoare a Codului penal din 18 aprilie 2002 și a Codului de procedură penală din 14 martie 2003;

- ordonanța Prim-adjunctului Procurorului General, Valeriu Gurbulea din 21 decembrie 2006 de anulare a ordonanței din 29 decembrie 2004 privind clasarea urmăririi penale, cu reluarea urmăririi penale, a fost adoptată în contradicție cu prevederile art. 4 din Protocolul nr. 7 la Convenției.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2021, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de apel declarată de către revizuentul Tihanschi Alexandr, și menținută sentința primei instanțe.

3.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, temei pentru înaintarea cererii privind deschiderea procedurii de revizuire îl constituie prevederile art. 458 alin. (3) pct. 4) Cod de procedură penală, și anume faptul că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2015, a fost declarat neconstituțional alin. (1) al art. 287 Cod de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003.

Verificând temeiul invocat, instanța de apel a constatat că, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14.05.2015, a fost declarat neconstituțional alin. (1) al art. 287 Cod de procedură penală al RM nr. 122-XV din 14.03.2003.

În acest context, instanța de apel a reținut că, Ordonanța din 21.12.2006 prin care a fost anulată clasarea urmăririi penale în cauza penală nr. xxxx, ca fiind ilegală și dispusă reluarea urmăririi penale în cauza respectivă, a fost emisă de către prim-adjunctul Procurorului General, Valeriu Gurbulea, la data de 21.12.2006, adică până a se expune Curtea Constituțională asupra neconstituționalității prevederilor alin. (1) al art. 287 Cod de procedură penală.

Respectiv, s-a atestat că, la momentul emiterii Ordonanței prim-adjunctului Procurorului General, Valeriu Gurbulea din 21.12.2006, norma procedurală de la alin. (1) al art. 287 Cod de procedură penală, în baza căreia a fost emisă această ordonanță, era în vigoare la acel moment.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către revizuentul

Tihanschi Alexandr, care, indicând temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, cu pronunțarea unei hotărâri prin care să fie anulată ordonața prim-adjunctului Procurorului general, Gurbulea Valeriu din 21.12.2006.

În motivarea recursului menționează că, atât prima instanță, cât și instanța de apel ilegal au respins cererea de revizuire și apelul declarat din motiv că prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr. 21 din 01.10.2018 pentru controlul constituționalității art. 458 alin. (3) pct. 4) Cod de procedură penală, nu au efect retroactiv, fapt care presupune că acestea produc efecte pentru viitor și ca rezultat toate hotărârile judecătorești bazate pe norma declarată neconstituțională rămân intacte, fiind guvernate pe principiul *res judicata*, deoarece din cauza legilor, care în rezultatul Controlului de Curtea Constituțională s-au constatat a fi neconstituționale eu revizuiantul/recurentul Tihanschi Alexandr am stat închis în penitenciar de tip semiînchis timp de 10 ani, fiind izolat de societate.

În rest, invocă argumente similare celor indicate în cererea de apel (f.d. 112-116).

5. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului ordinar declarat de către revizuiantul Tihanschi Alexandr, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat în baza materialelor din dosar, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Revizuiantul în recursul ordinar declarat, indică temei de casare a hotărârii instanței de apel, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 14) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când Curtea Constituțională a recunoscut neconstituțională prevederea legii aplicate în cauza respectivă.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că, motivele-temeiul de recurs invocate, nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor

cauzei, argumentând în acest context următoarele.

Potrivit materialelor cauzei, Colegiul penal constată că, prin Ordonanța din 29.12.2004, emisă de către procurorul Secției Conducere a Urmăririi Penale în organele Centrale ale MAI a Procuraturii Generale, Valentin Golubciuc, a fost dispus de a clasa cauza penală nr. xxxx în privința lui Tihanschi Alexandr din motivul lipsei în acțiunile lui a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 195 alin. (2) Cod penal.

Prin Ordonanța din 21.12.2006, emisă de către prim-adjunctul Procurorului General, Valeriu Gurbulea, în cadrul cauzei penale nr. xxxx, a fost anulată Ordonanța de clasare a urmăririi penale în cauza penală menționată, ca fiind ilegală, totodată fiind dispusă reluarea urmăririi penale în cauza respectivă.

Prin Sentința Judecătorei Centru, mun. Chisinau din 06.11.2008, Tihanschi Alexandr a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 195 alin. (2) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 12 (doisprezece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Prin Decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chisinau din 25.02.2009, a fost menținută sentința Judecătorei Centru, mun. Chisinau din 06.11.2008, fără modificări.

Prin Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 16.02.2010, au fost casate parțial sentința Judecătorei Centru, mun. Chisinau din 06.11.2008 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chisinau din 25.02.2009, în partea încadrării juridice a acțiunilor lui Tihanschi Alexandr și aplicării pedepsei, cauza rejudecată și pronunțată în această parte o nouă hotărârea după cum urmează: *Acțiunile lui Tihanschi Alexandr au fost reîncadrate din prevederile art. 195 alin. (2) Cod penal, în cele ale art. 190 alin. (5) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 10 (zece) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.*

În speță, drept temei pentru înaintarea cererii privind deschiderea procedurii de revizuire, revizuentul Tihanschi Alexandr, a indicat prevederile art. 458 alin. (3) pct. 4) Cod de procedură penală, și anume faptul că prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14 mai 2015, a fost declarat neconstituțional alin. (1) al art. 287 Cod de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003.

În sensul dat, Colegiul penal susține poziția instanțelor de grad inferior ce au examinat cererea de revizuire, reiterând că Ordonanța din 21.12.2006 prin care a fost anulată clasarea urmăririi penale în cauza penală nr. xxxx, ca fiind ilegală și dispusă reluarea urmăririi penale în cauza respectivă, a fost emisă de către prim-adjunctul

Procurorului General, Valeriu Gurbulea, la data de 21.12.2006, adică până a se expune Curtea Constituțională asupra neconstituționalității prevederilor alin. (1) al art. 287 Cod de procedură penală.

Or, potrivit art. 3 din Codul de procedură penală, în desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească. Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.

Studiind conținutul Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14.05.2015, nu a fost identificată vreo mențiune referitor la faptul că aceasta are efect retroactiv.

În circumstanțele descrise, având în vedere că Hotărârea Curții Constituționale nr. 12 din 14.05.2015 nu are efect retroactiv, instanțele de fond întemeiat au conchis că, cererea înaintată de Tihanschi Alexandr privind revizuirea procesului penal prin care a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 195 alin. (2) Cod penal, ulterior, reîncadrate în prevederile art. 190 alin. (5) Cod penal, urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată.

Or, potrivit pct. 49 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 21 din 01.10.2018 pentru controlul constituționalității articolului 458 alin. (3) pct. 4) Cod de procedură penală (efectul retroactiv al curții constituționale în materie de drept penal procedural), se reține că, din perspectiva articolului 7 din Constituție, hotărârile Curții Constituționale nu pot retroactiva în mod automat, ci pot retroactiva doar dacă Curtea Constituțională menționează expres acest fapt. În caz contrar, hotărârea Curții este aplicabilă doar pentru viitor.

Astfel, Colegiul penal susține ca fiind corectă aprecierea instanțelor de grad inferior că circumstanțe care ar servi drept temei legal de revizuire a sentinței de condamnare a lui Tihanschi Alexandr pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) Cod penal, nu au fost stabilite în speță, în legătură cu ce cererea de revizuire este neîntemeiată, iar hotărârile atacate sunt legale și motivate, neregăsindu-se temeiuri pentru casarea acestora.

În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența unor erori de drept ce ar fi afectat hotărârea instanței de apel sub aspectele contestate, deoarece soluția este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către revizuentul *Tihanschi Alexandr*, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2021, în propria cauză penală, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă și pronunțată integral la **20 decembrie 2022**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana